

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ:

Βυζαντινές και Μεταβυζαντινές Εκκλησίες στον Κάμπο Μαλίων

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

Αγγελίδου Χρυσή (ΠΕ01)

Κασωτάκη Καλλιόπη (ΠΕ02)

Κώτση Ιωάννα (ΠΕ04)

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ: 19

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΛΙΩΝ

Σχ. Έτος 2022-2023

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποσκοπεί να χρησιμοποιήσει ως αφετηρία τις γνώσεις που αποκομίζουν οι μαθητές από το αναλυτικό τους πρόγραμμα στο μάθημα της Ιστορίας, ώστε να διερευνήσουν μνημεία αντίστοιχων ιστορικών περιόδων που βρίσκονται στον άμεσο βιωματικό τους περίγυρο και αποτελούν τμήμα της τοπικής τους ιστορίας και της τοπικής πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Με αυτό τον τρόπο αναμένεται να υπάρξει αλληλοτροφοδότηση ανάμεσα στην «μεγάλη» (εθνική) ιστορία και την «μικρή» (τοπικής κλίμακας) ιστορία, και άρα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στους στόχους του συγκεκριμένου μαθήματος, που είναι η καλλιέργεια ιστορικής γνώσης και ιστορικής συνείδησης.

Καθώς οι μαθητές που συμμετέχουν στο παρόν πρόγραμμα διδάσκονταν παράλληλα στο αναλυτικό τους πρόγραμμα Μεσαιωνική/Βυζαντινή ιστορία, η διερεύνησή μας επικεντρώθηκε στις Βυζαντινές και Μεταβυζαντινές εκκλησίες στον Κάμπο Μαλίων. Έτσι οι επιμέρους στόχοι που τέθηκαν είναι οι εξής:

- Εμβάθυνση και διεύρυνση των γνώσεων που προσφέρει το αναλυτικό πρόγραμμα πάνω στο παρελθόν και παράλληλα γνωριμία με την τοπική ιστορία και την τοπική πολιτιστική κληρονομιά.
- Αναγνώριση της αξίας που έχει η τοπική πολιτιστική κληρονομιά στην διαμόρφωση της σύγχρονης ταυτότητας μιας περιοχής και κατά συνέπεια ενδιαφέρον για την μελέτη και προστασία της.
- Συνειδητοποίηση της διάστασης του χρόνου (της συνέχειας και της αλλαγής) μέσα από συγκεκριμένα και απτά παραδείγματα στον άμεσο φυσικό περίγυρο των μαθητών.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων σύνθεσης και ανάλυσης δεδομένων, ενθάρρυνση κριτικής σκέψης, λογικών συσχετισμών, καθώς και καλλιέργεια δημιουργικής φαντασίας.
- Βιωματική διερεύνηση και ανακαλυπτική μάθηση. Η μάθηση να γίνει κατανοητή ως μια ευχάριστη διαδικασία που επιτυγχάνεται με τρόπο δημιουργικό και ανακαλυπτικό, μέσα από μια σχέση ισότιμης ανταλλαγής εκπαιδευτικού και μαθητών, έξω από τα τυποποιημένα πλαίσια της σχολικής τάξης
- Καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και ομαδικότητας.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων γλωσσικού γραμματισμού στον προφορικό και τον γραπτό λόγο, δυνατότητα προσέγγισης ποικιλίας κειμένων επιστημονικού και λαογραφικού περιεχομένου ως κριτικοί αναγνώστες, αναζήτηση του καταλληλότερου μέσου και τρόπου έκφρασης ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση.

- ο Δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι βιωματική, διερευνητική και ανακαλυπτική. Οι μαθητές συμμετέχουν εθελοντικά στο πρόγραμμα, εκτός ωραρίου διδασκαλίας, και σε χρόνο που έχουν συναποφασίσει με τον εκπαιδευτικό.

Η διερεύνηση στα παραπάνω μνημεία πραγματοποιείται με επιτόπια επίσκεψη των μαθητών στα μνημεία της περιοχής τους, οι οποίοι παρατηρούν, διατυπώνουν σκέψεις και απορίες, παίρνουν επιπλέον πληροφορίες από ειδικούς, από αξιόπιστους πληροφορητές ή από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό και καταγράφουν τις πρώτες σκέψεις και τα συμπεράσματά τους σε κατάλληλα Φύλλα Εργασίας, διαμορφωμένα χωριστά για το κάθε μνημείο.

Τα Φύλλα Εργασίας διαμορφώνονται από τον εκπαιδευτικό και έχουν πολλαπλές λειτουργίες στην υλοποίηση του προγράμματος: κατευθύνουν τα παιδιά να εστιάσουν την διερευνητική τους ματιά σε συγκεκριμένα σημεία, συνοψίζουν την επιστημονική γνώση παρουσιάζοντάς την με τρόπο απλό αλλά όχι και απλοϊκό (ώστε το περιεχόμενό τους να μπορεί να αφομοιωθεί από μαθητές Γυμνασίου), προσφέρουν ερεθίσματα για σκέψη, συζήτηση και ανταλλαγή. Παράλληλα όμως προσφέρουν χώρο για να καταγράψουν οι μαθητές τις πρώτες σκέψεις και τα συμπεράσματά τους, να εκφραστούν εικαστικά, να σχεδιάσουν, ή να γράψουν τις εντυπώσεις τους. ώστε να βοηθηθούν στην τελική τους σύνθεση.

Ειδικότερα, τα Φύλλα εργασίας:

- ο Κατευθύνουν τους μαθητές να κατανοήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου κάθε φορά μνημείου, να το εντάξουν τους όμοιές του κατηγορίες τόσο σε τοπικό επίπεδο, όσο και μέσα στα ευρύτερα πλαίσια του βυζαντινού πολιτισμού και τους βυζαντινής ιστορίας
- ο Αξιοποιούν τους προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών και να συνεισφέρουν στο να «χτιστεί» πάνω σε αυτές νέα γνώση, συνδυάζοντας εικόνες, πληροφορίες και γνώση από τους περιοχές του ίδιου πολιτισμού.
- ο Ενθαρρύνουν τους μαθητές να συνθέσουν εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις και δεδομένα από την παρατήρηση στον χώρο, και να διατυπώσουν τα δικά τους λογικά συμπεράσματα.
- ο Ενισχύουν την παρατηρητικότητα των μαθητών, την αναλυτική και συνθετική σκέψη, καθώς και τη δημιουργική τους φαντασία.
- ο Ενθαρρύνουν τη διατύπωση συμπερασμάτων και κρίσεων βασισμένων πάνω στην άμεση εμπειρική παρατήρηση και στη λογική

σκέψη, συνειδητοποιώντας ταυτόχρονα τη σχετικότητα τους επιστημονικής γνώσης.

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Ηρακλείου (κος Γ. Κατσαλής)
- Ενορία Μαλίων (εφημέριος Εμμ. Βασιλάκης)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πραγματοποιήθηκαν οι εξής δράσεις:

- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της περιοχής
- Συνεντεύξεις με αξιόπιστους πληροφορητές.
- Ενημέρωση της διαδραστικής μας αφίσας με τα νέα δεδομένα μας (εκκρεμεί): <https://www.thinglink.com/card/1571910576957816834>
- Επικαιροποίηση / επαναδιατύπωση των Φύλλων Εργασίας από τους συντονιστές /εκπαιδευτικούς, ώστε να συμπεριληφθούν οι εμπειρίες από την εφαρμογή του ΠΣΔ στην τρέχουσα σχολική χρονιά.

Το παρόν ΠΣΔ θα ολοκληρωθεί με την δημιουργία εκπαιδευτικού βίντεο, στο οποίο θα συνοψίζονται τα συμπεράσματά μας και θα αναρτηθεί (μαζί με το υπόλοιπο υλικό), στην παραπάνω διαδραστική αφίσα.

ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Συμμετείχαμε με προφορική ανακοίνωση στις εκδηλώσεις παρουσίασης των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων 2022-2023 που διοργάνωσε το Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου (Made in School), με προφορική ανακοίνωση, στις 5/5/2023

Τα αποτελέσματα της εργασίας μας θα αναρτηθούν επίσης:

- ✓ Στην ιστοσελίδα του σχολείου μας
- ✓ Στο «Αποθετήριο Εργασιών των Π.Σ.Δ.» του Γραφείου Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ηρακλείου».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Προετοιμασία στην τάξη ...

... και μετάβαση στο πεδίο

Βιωματική διερεύνηση

Συνεργατική συμπλήρωση Φύλλων Εργασίας

Από την παρουσίαση του προγράμματός μας στην εκδήλωση του Γραφείου Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου (*Made in School 2022-2023*)